

„Jirka je v Praze,“ přerušil ho starý pán. „Člověče, sedněte si aspoň!“

Prokop se nesmírně podivil. „Vždyť říkal... říkal, že jede sem. Já mu musím dát...“ Podlaha se pod ním zakymácela a počala se naklánět.

„Aničko, židli,“ křikl starý pán podivným hlasem. Tu ještě zaslechl Prokop tlumcný výkřik a poroučel se na zem. Zalila ho nesmírná temnota, a pak již nebylo nic.

VII

Nebylo nic; jen jako kdyby se časem protrhly mlhy, zjevil se vzorek malované stěny, rezaná římsa skříně, cíp záclony či frýzek stropu; nebo se naklonila nějaká tvář jakoby nad otvorem studně, ale nebylo vidět jejích rysů. Něco se dělo, někdo časem svažil horké rty nebo pozvedal bezvládné tělo, ale vše mizelo v plynoucích útržích snění. Byly to krajiny, koberečové vzory, diferenciální počty, ohnivé koule, chemické formule; jen časem něco vyplulo navrch a stalo se na okamžik jasnějším snem, aby se to vzápětí zas rozplynulo v širokotokém bezvědomí.

Konečně přišla chvíle, kdy procitl; viděl nad sebou teplý a bezpečný strop se štukovým frýzkem; našel očima své vlastní hubené, mrtvé bílé ruce na květované přikrývce; za nimi objevil pelest postele, skříní a bílé dveře; vše nějak milé, tiché a už známé. Neměl ponětí, kde je; chtěl o tom uvažovat, ale měl nemožně slabou hlavu, vše se mu opět počalo mást, i zavřel oči a odpočíval v odevzdané chabosti.

Dveře tichounce zavrzly. Prokop otevřel oči a posadil se na posteli, jako by ho něco zvedlo. A ono u dveří stojí děvče, vytáhlé nějak a světlé, má jasnoucké oči náramně udivené, ústa pootevřená překvapením a tiskne k prsoum bílé pláténko. Nehýbe se rozpačitá, mrká dlouhými řasami a její růžový čumáček se počíná nejistě, plaše usmívat.

Prokop se zachmuřil; usilovně hleděl něco říci, ale měl v hlavě docela prázdno; hýbal nehlasně rty a pozoroval dívku jaksi přísnýma a vzpomínavýma očima.

„Gúnúmai se, anassa,“ splynulo mu náhle a bezděčně se „theos ny tis é brotos essi? Ei men tis theos essi, toi

úranon euryn echúsín, Artemidi se égo ge, Dios kúré megalio, eidos te megethos te fyén t'anchista eiskó.“ A dále, verš za veršem, řinulo se božské pozdravení, jímž Odysseus oslovil Nausikau. „Proboha prosím tě, paní! Jsi božstvo či smrtelný člověk? Jestližeš některá z bohů, co sídlí na nebi širém, s Artemidou bych já, jež velkého Dia je dcera, krásou a vzrůstem těla i velikostí nejspíš tě srovnal. Jsi-li však některá z lidí, co mají na zemi sídlo, třikrát blaženi ženi jsou tvůj otec i velebná matka, třikrát blaženi bratři, neb jistě jim nadmíru srdce pokaždé rozkoš blahou se pro tebe rozhrívá v hrudi, kdykoli zřít, jak takový květ jde dokola k tanci.“

Dívka bez hnutí, jako zkamenělá, naslouchala tomuto pozdravu v neznámé řeči; a na jejím hladkém čele bylo tolik zmatku, její oči tak dětsky a polekaně mžikaly, že Prokop zdvojnásobil horlivost Odyssea na břeh vyvrženého, sám jen nejasně chápaje smysl slov.

„Keinos d'au peri kéri makartatos,“ odkřikával rychle. „Avšak nad jiné ten se pocítí blaženým v srdci, který zvtíží dary a tebe si odvede domů, neboť dosud nikdy jsem takého člověka nezřel ze všech mužů ni žen; já s úžasem na tebe hledím.“

Sebas m'echeti eisoroónta. Děvče se silně zardělo, jako by rozumělo pozdravu řeckého hrdiny; neobratný a líbezný zmatek jí vázal údy, a Prokop, spínaje ruce na pokrývec, mluvil, jako by se modlil.

„Délo dé pote,“ pokračoval spěšně, „jenom na Délu jednou, blíž oltáře jasného Foiba, palmový mladý strůmek jsem viděl ze země růsti, — neboť i tam jsem přišel a množství lidí šlo se mnou na cestě té, z níž trampoty zlé mi vzejíti měly. Tam jsem právě tak stál, pln úžasu, když jsem jej viděl, dlouho, vždyť takový kmen se nezrodil ze země dosud. Tak teď tobě se dívám a žasnou a bojím se hrozně dotknout se kolenu tvých, ač velký smutek mě tísní.“

Deidia d'ánós: ano, bál se hrozně, ale i dívka se bála a tiskla k prsoum bílé prádlo a neodvracela očí z Prokopa, jenž chvátal vypovědět svou trýzeň:

„Včera, až v dvacátý den, jsem ušel třpytinému moři, do doby té jsem vlnou byl hnán a prudkými větry od výspy Ogygié, teď sem mě zas uvrhlo božstvo, abych tu též snad zakusil strast, vždyť sotva se, tuším, skončí, a množství béd mi bohové přisoudí ještě.“

Prokop těžce vzdychl a pozvedl úděsně vyhublé ruce. „Alla, anass, eleaire! Avšak slituj se, paní, vždyť vytrpěv útrapy mnohé, nejdřív přišel jsem k tobě — z těch druhých nikoho neznám lidí, co v krajině té a v městě své obydlí mají. Do města cestu mi ukaž, dej roucho, bych tělo si zakryl, jestližeš vzala, sem jdouc, snad nějaký na prádlo obal.“

Nyní se dívčí tvář poněkud vyjasnila, vlahé rty se pootvily; snad Nausikaa promluví, ale Prokop chtěl jí ještě požeňnati za ten obláček líbezného soucitu, kterým různě vělo její líčko. „Soi de theoi tosa doien, hosa fresi sési, menoínás: bozi pak račte ti dát, čeho ve své mysli si žádáš, muže i dům, a přidejtež vám i svorného ducha, vzácný to dar, — vždyť lepšího nic ni krásšího není, než když smýšlením svorní svou domácnost společně vedou žena i muž, jak odpůrcům v žal, tak na radost velkou všechném příznivcům svým, a nejvíc to počtí sami.“*

Poslední slova Prokop už skoro jen dýchal; sám stěžl rozuměl tomu, co odřikává, vytékalo to plynně a bez vůle z nějakého neznámého kouta paměti; bylo tomu skoro dvacet let, co se jakžtakž probíral sladkou melodií šestého zpěvu. Působilo mu až fyzickou úlevu nechávat to volně odtékat; dělalo se mu v hlavě lehčeji a jasněji, bylo mu skoro blaženě v té plíhě a libé slabosti, a tu se mu zachvěl na rtech rozpačitý úsměv.

Dívka se usmála, pohnula sebou a řekla: „Nu tak?“ Udělala krůček blíž a dala se do smíchu. „Co jste to povídal?“

„Já nevím,“ děl Prokop nejistě.

Tu se rozlétly nedovřené dveře a do pokoje vrazilo něco malého a chundeláctého, kviklo radostí a skočilo Prokopovi na postel.

„Honzíku,“ křikla dívka polekaně, „jdeš dolů!“ Ale psisko už olízlo Prokopovu tvář a v náruživé radosti se zachumlávalo do přikrývek. Prokop si sáhl na tvář, aby se oťel, a s úžasem pocítil pod rukou plnovous. „Co-copak,“ kotal a umkl údivem. Psisko bláznilo; kousalo s překypující něhou Prokopovy ruce, pištělo, funělo a tumáš! mokrou mordou se mu dostalo až na prsa.

„Honzíku,“ křičela dívka, „ty jsi blázen! Necháš pána!“

*Překlad O. Vaňorného.

Přiběhla k posteli a vzala psíka do náruče. „Bože, Honzíku, ty jsi hlupák!“

„Nechte ho,“ žádal Prokop.

„Vždyť máte bolavou ruku,“ namítalo děvče s velikou vážností, tisknouc k prsoum zápasčího psa.

Prokop se podíval nechápavě na svou pravici. Od palce přes dlaň táhla se široká jizva, pokrytá novou, tenoučkou, červenou kožkou příjemně svědčící. „Kde... kde to jsem? podívil se.“

„U nás,“ řekla s náramnou samozřejmostí, jež Prokopa ihned uspokojila. „U vás,“ opakoval s úlevou, ač neměl ponětí, kde to je. „A jak dlouho?“

„Dvacátý den. A pořád —“ chtěla něco říci, ale spolkla to. „Honzík spával s vámi,“ dodala spěšně a zarděla se neznámo proč, chovajíc psa jako malé dítě. „Víte o tom?“

„Nevím,“ vzpomínal Prokop. „Copak jsem spal?“

„Pořád,“ vyhrkla. „Už jste se mohl vyspat.“ Tu postavila psa na zem a přiblížila se k posteli. „Je vám líp?... Chtěl byste něco?“

Prokop zakroutil hlavou; nevěděl o ničem, co by chtěl. „Kolik je hodin?“ ptal se nejistě.

„Deset. Já nevím, co smíte jíst; až přijde tati... Tati bude tak rád... Chtěl byste něco?“

„Zrcadlo,“ řekl Prokop váhavě.

Dívka se zasmála a vyběhla. Prokopovi hučelo v hlavě; pořád se hleděl rozpomenout a pořád mu vše unikalo. A už je tu děvče, něco povídá a podává mu zrcátko. Prokop chce zvednout ruku, ale bůhsámví proč to nejde; děvče mu vkládá drzádko mezi prsty, ale zrcátko padá na pokrývku. Tu zbledlo děvče, nějak se znepokojilo a samo mu nastavilo zrcadlo k očím. Prokop se dívá, vidí docela zarostlé tváře a obličej skoro neznámý; hledí a nemůže pochopit, a tu se mu roztráslí rty.

„Lehněte si, hned si zas lehněte,“ káže mu drobounký hlásek skoro plačící, a rychlé ruce mu nastavují podušku. Prokop se svaží naznak a zavírá oči; jen chvilinku si zdřímnu, myslí si, a udělalo se libé, hluboké ticho.